

SISÄLLYS

Johdanto	8
----------------	---

OSA 1 UUSI VASU

Vasun eri tasot	14
-----------------------	----

Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet	14
---	----

Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma	17
--	----

Ryhmäkohtainen varhaiskasvatussuunnitelma	19
---	----

Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma	22
---	----

Varhaiskasvatus on pedagogisesti painottunutta kasvatusta, opetusta ja hoitoa	27
--	-----------

Vasun arvoperusta	28
-------------------------	----

Oppimiskäsitys lapsesta aktiivisena toimijana	33
---	----

Pedagogiikan painottuminen haastaa pohtimaan työnjakoa	37
---	----

Laaja-alainen osaaminen tukee elinikäistä kasvua ja oppimista	44
Ajattelu ja oppiminen	47
Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu	49
Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot	53
Monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen	56
Osallistuminen ja vaikuttaminen	59
Varhaiskasvatuksen toimintakulttuuri	60
Oppiva yhteisö murtaa perinteisiä rooleja	62
Osallisuus toimintaa ohjaavana arvona	67
Vuorovaikutus varhaiskasvatuksen keskiössä	78
Leikki ja oppiminen kulkevat käsi kädessä	90
Tasa-arvoisuus ja yhdenvertaisuus tukevat erilaisuuden arvostamista	98
Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus osana varhaiskasvatuksen arkea	101
Hyvinvointi, turvallisuus ja kestävä elämäntapa	104
Oppimisympäristöjen monet ulottuvuudet	109
Yhteistyön voima	119

OSA 2 KOKONAISVALTAINEN PEDAGOGIIKKA

Pedagogisen toiminnan suunnitteleminen	132
Pedagoginen dokumentointi	140
Havainnointi	143
Lasten haastattelut	146
Blogi	148
Lapsen kasvunkansio	150
Leikkien dokumentointi	152
Lapsen tuen tarve	156
Pedagogiikan toteuttaminen	162
Kielten rikas maailma	165
Ilmaisun monet muodot	193
Minä ja meidän yhteisömme	221
Tutkin ja toimin ympäristössäni	247
Kasvan, liikun ja kehityn	269
Pedagogisen toiminnan arviointi ja kehittäminen	289
Lähteet ja lisälukemista	297